

ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Білоусько Таміла Юріївна

кандидат економічних наук,

доцент кафедри економіки та бізнесу

Державного біотехнологічного університету

Гребенюк Яна Олександрівна

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Державного біотехнологічного університету

Стратегія прискореної цифровізації бізнесу набуває сьогодні нового значення. Адже від рівня розвитку цифровізації залежить загальна економічна ситуація в країні, перспективи розвитку бізнес-структур, налагодження зовнішньоекономічних зв'язків та рівень соціальної захищеності населення. Різноманітні несприятливі фактори – військова агресія проти нашої країни та воєнний стан, наслідки пандемії, політичні ситуації, нестабільність світових ринків вказують на необхідність використання потенціалу цифрової економіки. Для нашої країни важливість та актуальність прискореної цифровізації бізнесу є основою швидкого повоєнного відновлення економіки.

Цифрова трансформація промисловості, роздрібної торгівлі, державного сектора та інших сфер вже сьогодні змінює життя кожної людини і кожної компанії. Цифрова трансформація бізнесу відбувається, коли компанія переглядає свої процеси, стратегії, компетенції та повсякденні бізнес-операції, використовуючи технологічні можливості для досягнення бажаних бізнес-результатів. Цифрова трансформація бізнесу являє собою більше технологічний шлях, ніж проста разова трансформація, але її результати докорінно змінюють бізнес на краще.

Результатом цифровізації стає більш висока продуктивність, підвищується рівень задоволеності клієнтів, і, що найбільш важливо в сучасних умовах, фірма стає прогресивнішою і більш ефективною, а значить більш конкурентоспроможною. Це є головним фактором розвитку, тому що конкуренція вимагає постійного прогресу, впровадження інновацій.

На даний момент в Україні цифровізація реалізована далеко не у всіх сферах діяльності людини. Найбільшою мірою цифровізація застосовується в сфері економіки. Так, відбуваються перетворення в процесах виробництва в багатьох галузях економіки. Для інтернет-магазинів введення нововведень супроводжується зростанням продажів, і як наслідок, у організацій спостерігається зростання прибутку.

Актуальна інформація про покупців, успішність продажів різних категорій товарів, дає можливість керівництву найбільш чітко будувати стратегію продажів і ціноутворення. Таким чином, цифровізація допомагає підвищити прибутковість організації, а також створити більш ефективну систему управління [1].

Також, наразі постає необхідність в поступовому переході на електронний облік й електронне управління, долучення до міжнародного онлайн-бізнесу. Розглядаючи як приклад Естонію, ми бачимо, що змінивши свої законодавчі рішення країна буквально за десять років може стати однією з найуспішніших країн Європи в галузі цифрових технологій.

Найбільшими ринками електронної комерції є такі країни, як: Китай, США, Великобританія, Японія, Німеччина, Франція, Південна Корея, Канада та Бразилія. Відповідно до поняття цифровізації в широкому значенні терміну найбільш «цифровою» економікою у світі на даний момент є економіка США. В економіці США третя частина (33%) ВВП підлягає впливу цифрових технологій, а більша частина (60%) фінансового сектору США переведена на цифрову основу, що робить фінансовий сектор США лідером світового ринку надання цифрових послуг.

Україна значно відстає від провідних країн у сфері цифровізації. Особливо плачевною є ситуація щодо технологій, інновацій та інституційної структури.

Відповідно до Рейтингу глобальної цифрової конкурентоспроможності у 2020 р. Україна посіла 58 місце серед 63 можливих, покращивши свої позиції на 2 пункти у порівнянні з 2019 р., але тим не менш демонструючи критично низькі показники.

За показником «знання» Україна посіла середнє 38 місце проти 40 місця роком раніше, демонструючи динаміку до покращення позицій. Та все ж показники «технологічне середовище» та «відкритість майбутньому» знаходяться на критично низькій позначці, не демонструючи позитивної динаміки протягом тривалого часу. Найгірші позиції продемонстровані за показником «Відкритість майбутньому» [2].

Зараз цифрова економіка – це тренд за яким намагаються слідувати усі провідні країни. Це також спонукає і менш розвинуті країни до розвитку. Україна матиме позитивний вплив від цифровізації як на рівні держави, так і підприємств, проте більш позитивний, синергійний, ефект матиме суспільство.

До слабких сторін України можна віднести захист прав на інтелектуальну власність, насамперед існування піратства, банківські і фінансові сервіси, високі інвестиційні ризики, а також рівень кібербезпеки.

До переліку сильних сторін країни можна віднести можливості розпочати бізнес, е-демократія, швидкість Інтернет-підключень, використання великих даних та якість навчання [3].

Цифровізація характеризується зміною культури, інтегрованої в усі сфери роботи, та трансформацією в управлінні різними командами, вона не обмежується виключним використанням технологій. Перевагами цифровізації є мінімізація витрат (цифровізація документів, що призводить до загальної оптимізації процесу), децентралізація виробництва, підвищення ефективності та продуктивності, швидке, ефективніше прийняття рішень у реальному часі, підвищення рівня екологічності, виробництво сталих продуктів, скорочення часу та витрат на розробку продукції, підвищення якості продукції та швидка реакція на зміну кон'юнктури ринку, диверсифікація виробництва зростаючої кількості виробів на численних виробничих майданчиках.

Найбільш позитивним ефектом від цифровізації підприємства є зміцнення його конкурентних позицій на ринку, який відбувається за рахунок зниження витрат, зростання продуктивності праці та ефективності управління, автоматизації виробничих процесів, тощо.

В повоєнний період цифровізація дасть Україні такі можливості, як: побудова нової галузі економіки, що дає нові робочі місця; база для розвитку інших галузей та цифрової економіки; прогресивний інструмент швидкого якісного прийняття рішень в управлінні; створення середовища, що не дає змогу корупції розвиватися [4].

Для того аби досягти значних результатів за допомогою цифрової економіки, державі необхідно впроваджувати нові стратегії та вживати заходи щодо вирішення даного питання. Тому, особливо важливими заходами для України є наступні: створення єдиного цифрового ринку, забезпечення захисту персональних даних, підтримка електронної комерції шляхом створення сприятливого електронного середовища для бізнесу, вжиття заходів щодо захисту прав споживачів онлайн-послуг та розробка нових правил укладання інтернет-контрактів, які уточнюють і розширюють права учасників [5].

Застосування запропонованих заходів щодо підтримки процесів цифровізації економіки і суспільства дозволить підвищити рівень конкурентоспроможності країни у повоєнний період.

Список використаних джерел:

1. Карчева Г.М., Лапко О.С., Запорожець С.П. Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки. *Фінансовий простір*. 2017. № 27. С. 13–21.

2. Рейтинг глобальної конкурентоспроможності підготовлений Інститутом розвитку менеджменту URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjyzoIXtcH7AhXcQ_EDHVw2DUUQFnoECA4QAQ&url=https%3A%2F%2Fcip.gov.ua%2Fservices%2Fcm%2Fapi%2Fattachment%2Fdownload

d%3Fid%3D37433&usg=AOvVaw1DnA57epp9O6HxJy9BKnMs (дата звернення: 01.12.2022).

3. Український інститут майбутнього. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoju> (дата звернення: 21.11.2022).

4. Цифровізація бізнесу здатна покращити рівень життя в Україні. URL: <https://gazeta.ua/blog/57489/cifrovizaciya-biznesu-zdatna-pokraschiti-riven-zhittya-v-ukrayini> (дата звернення: 30.11.2022).

5. Digital Transformation Monitor. Key lessons from national industry 4.0 policy initiatives in Europe. European Commission. URL: <https://ec.europa.eu/growth/toolsdatabases/dem/monitor/sites/default/files>.